

П. ЛАПОТКА.

ДУМЦЫ НЯМА М Я ЖЫ

Поезд ахутаўся белымі клубамі
пары і смяіўся.
— Прывітаньні трыццаці хвілін,
аб'явіў праваднік.

Уладзімір Аляксеевіч выйшаў на
перон. Сонца зайшло за лес. Вялікія
вазаканьні вокны палалі чырванню,
а там, за пучамі, расплылося на паў-
неба барвовая зарава.

«Зусім як тады, — падумаў Уладзі-
мір Аляксеевіч. — Толькі тады зара-
ва было ад пажараў, а на месцы
станцыі ляміліся грудзі руін...»

Уважваючыся, ён закурываў. Так, не
зусім прымяняў былі ўспаміны. Не-
падалек ад гэтай станцыі радавы
Лабанчык праймаўся за агражэ-
нны ў сорах першым. Тут быў па-
ражэны ў нагу, скоплены башыстамі.
Колькі даўно пакутаваў на кані-
лаверах, перш чым удалося ўцячы
да партызан...

Рэкі паравозны гудок абудзіў
Уладзіміра Аляксеевіча ад успамі-
наў. Ён заспаўнаўся ў вагон.

— Спажыецца, таварыш паса-
жыр! Мабыць, давадзіцца вымовіць
аб'яву, — пажартаваў праваднік.

Лабанчык прайшоў у купе, ад-
чынуў акно. Поезд вёз яго нібы з мі-
нулага. Але яно, мінулае, зноў і зноў
усплывала ў памяці. Партызанскія
кастры, смерць таварышаў... А до-
мы — светлы і радасны дзень Пера-
могі...

...Уладзімір Аляксеевіч намагаўся
у кішэй тобусту, запойнаму лічамі
і чарчаванню, запісунаю кніжку. Тут
ён занатаваў шмат чаго, што бачыў
у Ленінградзе. Новыя стункі, поўны
прыставак, новы інструмент...
Як самага блізкага друга сустраў
ленінградзец гасця з Мінскага мота-
велапедынага завода. Яго вадзілі па
цэхах, расказвалі, паказвалі, дэма-
нстравалі творчыя секрэты. І ўсё, што
бачыў, што чуў цікавага. Лабанчы-
к занатаваў у гэтай запіснай кніж-
цы.

Імчыць поезд. Яшчэ крыху — і
Мінск, родны завод, таварыш.

Назавуць Уладзімір Аляксеевіч ра-
ней звычайнага накіраваўся на завод.
— Паглядзіце, як здарова, — за-
халленнем гаварыў ён начальніку
тэхнічнай часткі цэха. — Гэты ж «ку-
лачок» проста чыстак робіць. У нас у
цэху які? Кожны зуб двойчы апра-
цоўваў даводзіцца. А з «кулачком»
за адзін заход — і гатовы! Амаль у
два разы прадукцыйнасць палічы-
вацца.

Начальнік тэхнічнай часткі ўваж-
ліва разглядаў чарчэж, думаў.

— Справа, вядома, вартая, не
спрачаюся, — сказаў ён нарэшце.
Але... тут усё ад рабочага залежыць,
ад яго вопыту, умення, кемлівасці.
Галоўнае — правільнае выкарыстанне
гэтага прыставак. Дарэчы, за-
фіт...

— Навошта ж зафіт? — спытаў
Лабанчык. — Паспрабаваць можна
сёння, зараа.

І вось зноў ён у паху, ля свайго
станка. Гулае матор. З-пад рамава
відаць, кулачкі сінгаветы сруж-
ка. У патроне — фрэза. Вялікім
важкім і вельмі дакладным інструмен-
там. Вярта паміліцца на сотую мілімет-
ра — і пойдзе адна за адной брава-
ваная дэталі. Бо гэтай жа фрэзай
многія рабочыя будуць карыстацца.

Браку Уладзімір Аляксеевіч па-
купе што не зрабіў. Ён вопытным то-
кар. Балі на заводзе граба зрабіць
які-небудзь дакладны інструмент,
тады барацца ён, Лабанчык.

Вось, на прыкладу, гайка. Звы-
чайная гайка для матацыкла. Разба
ў яе трохзаходная і таму для выбару
патрабён спецыяльны метчык. Але
дае яго ўзяць?

Хачелі на іншых заводах за-
казаць — ніхто не бярэцца зрабіць.
Вялікі складаная работа. Інжынеры,
майстры з ног збіліся. Дзе ўзяць мет-
чык? Трэба ж план выкамаць, гра-
ба выпускаць матацыкла, а без гэта
матацыкла не зробіш.

У гэтыя дні Уладзімір Аляксеевіч
хадзіў задумлівы. Часта пасля рабо-
ты аставаўся ў паху, дома сядзеў
над кнігамі і чарчаваннем.

Некуч у час абедзеннага перапынку
сустраў ён бібліятэкара з заводскай
бібліятэкі.

— Што гэта вы не прыходзіце? —
спытала яна. — А я вам кнігі падыс-
талава, што прасілі, і апавадні са-
тырычыны...

— Не да сатыры зараз, — стомле-
на ўсмінуўся Уладзімір Аляксеевіч.
— Як-небудзь другім разам.

Ён нарэшце прайшоў у паспа-
ваўся. Часу ў яго сапраўды не было.

Прыкладна праз тыдзень у кабін-
ет начальніка інструментальнага ца-
ха прыйшоў узрадаваны Лабанчык.

— Есць навіны! — ішчэ з парогі
сказаў ён. — Есць добрыя навіны!

— Вас прывялі ў камітэтную эк-
спедыцыю? — прайчына заўважыў на-
чальнік цэха. — Або вы знайшлі спо-
сб вырабіць гайкі з трохзаходнай
разбой?

— Вось імяна, азнаўшоў спосаб.
З дапамогай метчыка...

— Даўнае судавенне, — паціс-
нуў плечамі начальнік цэха. — Я
такама думаў, што разба наразае-
ца метчыкам. Толькі як рабіць гэтыя
метчыкі, мне, на жаль, невядома.

— А мне вядома, — сказаў Лабан-
чык. — Глядзіце.

І ён паклаў на стол доўгі інстру-
мент, які паблыкаў серабром.

— А гэта гайкі. Тыя самыя, з
трохзаходнай разбой.

І зноў, які заўсёды, гулае матор,
зноў відаць з-пад рамава кулачкі
сінгаветы. Чарчаванне фрэзы і сяр-
вадзі, метчыкі і прасформы, фасон-
ныя ролікі і іншы інструмент ішчэ
у цэху завода. А Уладзімір Аляксее-
віч стаіць ля станка, хмурыцца і зноў
шторчы думкае сур'ёзнае, важнае.

Не ведаў ён раней, што даводзі-
ца зноў вучыцца, зноў аздавацца
рамяством, чытаць падручнікі. А
прайшоўшы, час патрабаваў. І вось
чому. Раней усё канечная апрацоўка
дэталей рабілася на такарным стан-
ку. Цяпер стары разеў для чыстага
апрацоўкі ўжо не падыходзіць.

...Ішоў прафесійнае справадзана-
неравныя срод. Уладзімір Аляксее-
віч пачаў справадзана.

— Як старыяны цахкома, хачу
перш за ўсё сказаць, што наш ка-
лектыў самадана працуе і заўсёды
перавыконвае вытворчыя планы. Мы
не раз заўважалі пераходны Чырво-
ны сінг і па праву ганарымся нашы-
мі лопнымі рабочымі.

Лабанчык расказаў аб дружнай
камавольскай брыгадзе Саконіч,
якая спародзіла за права называ-
цца калектывам камуністычнай пра-

Для зарубежнага гледача

Беларускае Таварыства дружбы і
культурнай сувязі з зарубежнымі
краінамі ў сакавіку мінулага года
аб'явіла конкурс на лепшую маста-
цкую фатаграфію, каб падрыхтаваць
цэлую выставку і паслаць яе для
экспанаваўня ў краіны народнай дэ-
макратыі.

На конкурс паступіла каля тысячы
фатаграфій майстроў і фотаматэраў
рэспублікі. 104 работы былі прыняты
на выставку. Шматлікія фатаграфіі
паказваюць сучаснае жыццё беларус-
кага народа, поспехі, дасягнуты ім
у галіне прамысловасці, сельскай гас-
падаркі, навукі, тэхнікі і культуры,
партызты перадавых людзей.

Перад апрацоўкай у спецыялістычны
краіны выставіць экспанаваўся ў за-
ле Саюза мастакоў БССР.

За лепшую мастацкую фатадэмкі
журні конкурсу прысудзіла дзве дру-
гія прэміі Н. Беларовіку («На во-
зеры Нарач», «Распрацоўка фрэзер-
нага торфу») і С. Ананіа («Стала-
вава»), тры трэція прэміі — І. За-
мыскава («Заслужаная настаўніца»),
А. Нікіфараву («Советіка, хо-ро-
шы!») і Г. Усманаву («Стары май-
стар» і «Малады рабочы»).

І. КАШЧЭУ.

Літаратурны кабінет у школе

У Літвінаўскай сярэдняй школе
абстававаны літаратурны кабінет.
Тут багата кніг і дапаможнікаў па
роднай літаратуры і мове, дыктамы,
плакаты, малюнк, партрэты пісьме-
нікаў і стэнд, прысвечаныя іх твор-
чэсці.

Ініцыятар стварэння кабінета —
настаўнік Міхалі Ігнаціч і Лілія
Паўлюшэва. Ён дэясна дапамагае
камавольскім школь.

Два разы на тыдзень у кабінете
праходзіць заняткі літаратурна-тво-
рача гуртка. За апошні час гурткова
познаміліся з мастацкімі асабі-
намі творчэсці Я. Купалы, А. Ку-
лішова, П. Труса, абмеркавалі вер-
шы вучняў Анатоль Сталова і
Валерыя Нябавіцкага. Лепшыя творы
гурткова ўмяшчаліся ў школьнай
нашэнгазе і рукапісным часопісе.
Некаторыя з іх друкуе рэдакцыя га-
зета.

Васіль КІМІЯНКО,
настаўнік Літвінаўскай сярэ-
дняй школы Кармянскага раёна.

Вечар двух паэтаў

У клубе Саюза пісьменнікаў адбыў-
ся літаратурны вечар паэтаў Рыгора
Барадудзіна і Сцяпана Гаўрусэва.

За апошнія гады такія вечары пра-
вадзілі ўспрышчы — пісьменнікі ро-
біць справадзана перад чытацтвам,
знаёміць шырокае аўдыторыю з но-
вымі творамі, затым прысутныя вы-
казваюць аб іх свае думкі.

Паэт Максім Лужанік каротка рас-
казаў пра творчэсць С. Гаўрусэва і
Р. Барадудзіна — добра знаёмых чы-
тачам паэтаў. І шчэ прамова вёў
асноўную гаворку на гэтым вечары,
ён назваў сваё выступленне словам
у спрычка. М. Лужанік выказаў па-
жаданне маладым сябрам, каб іх
слова густа сее і густа ўзыхо-
дзілі.

Рыгор Барадудзін прачытаў лічку
вершав з падысказавага да лічку
зборніка «Рунеч», красавец, налі-
вацца, Сцяпан Гаўрусэў пазнаёміў
прысутныя з рэдам лірычных вершав
і ўвухам з новай пэсэ «Суханія
арэх».

Пісьменнікі і журналісты, выклад-
чы ВНУ і настаўнікі, студэнты і
вучні старэйшых класаў цэпла сустра-
лі выступленне паэтаў. Студэнты
К. Малецка, А. Сербантовіч і А. Шлег
зрабілі заўвагі па прачытаных твор-
ках, пажадалі творчых поспехаў паэтам.

У заклоччэне вечара адбыўся кан-
цэрт.

У ліку кандыдатур, вылучаных на
атрыманне Ленінскай прэміі за рабо-
ту ў галіне тэатральнага мастац-
тва, — народная артыстка СССР
Вера Мікалаеўна Пашчаная. Яна
прадстава Усерасійскім тэатраль-
ным таварыствам і Дзяржаўным ака-
дэмічным Малым тэатрам за выка-
нанне ролі Васы Жалызанавой і ста-
рой гаспадыні Ніскаваў у спектак-
лях Малаго тэатра «Васа Жалызано-
ва» і «Каменнае нязісц».

На здымку: В. М. Пашчаная.
Фотажурналіст ТАСС.

На самадзейнай сцэне

Дзеціам-цікавыя, яркія кнігі

ПРОСТА І ШЧЫРА

Міколу Гамолку юны
чытае ведае як аўтар
фантастычных твораў.
На гэты раз аўтар прый-
шоў да юнага чытача з
апаваднінамі з рэальнага жыцця
Многія з іх, безумоўна, зацікаваць
чытача, асабліва апавадніна «Ле-
пійскі масток».

Плыная ўвага да самых звычай-
ных, на першы погляд, падзей, чала-
вечкіх паводін і ўчынкаў дапамагае
пісьменніку проста, ярка і прайдува
расказаць аб вялікім Леніне, самым
чалавечым чалавеку, аб велічы пра-
вадцы.

Да самага канца апавадніна «Ле-
пійскі масток» аўтар не паважае, ве-
што палічыў — гэта Ленін. Але
кожны ўчынак, кожнае слова палі-
чыў — палічыў чалавечым,
простым, мудрым. Вось ён жартуе,
накрывае пасмейваецца з Іпатыя:
«Абдым гэты хойнік, —
паказваў дзядок. — Тут летась я
столькі шчэроўку спляхнуў!»

— Ледаў дамоў давадзілі... — па-
халіў палічыў, хітравата бліснуў-
шы вачыма.

У машыне палічыў ўступіў па-
ражанне сядзенне старому Іпатычу, па-
спраўі пафэра, каб павяў яскравых
дзяцей, якія беглі за машынай.

— Басаносныя кавалерыя, — жартуе
шафэр, ківаючы ў іх бок галавою.
Палічыў прыжмурываецца і папраў-
ляе.

— Самая прыгожая кавалерыя ў
спецы.

Разбураны масток не аб'ехаў, а па
прапавіце Леніна адрамантавалі.
Ленін быў вельмі задаволены, што
ўдзячна Надзежда Канстанцінаўна
урачыла —забітым цецеруком, але ён
жа аздае тушчу Лянону, які з клеп-
чукам прыйшоў на дапамогу ў час
рамонту мосціка.

Так, здаваўся б, нязначныя дэ-
талі, якіх шмат у апавадніні, дапа-
магаюць М. Гамолку ўзнавіць аб'ява-
ны вобраз Леніна, які і ў малых,
звычайных справах быў вялікі.

Важную ідэю-мастакую нагрук-
ну маюць асобныя дэталі і ў апава-
дніні «Луста хлеба». Дэлегацы пар-
тыянай канферэнцыі Архіп Каліда-
вынішч паравоза з Оршы і Міка-
лай Сасновскі — пісьмеркі рабочы —
абедваюць за адным сталом з Лені-
ным. Быў цяжкі час, крыві ляжала
у руінах, лютавалі голад. Рабкі су-
тоўка, лустачка хлеба — абед для
дэлегатаў. Ленін не сёў за асобны,
лягавы падысказаваў стол, а абедав
з рабочымі, раздзяліў сваю лустачку
хлеба з Калідай. У апавадніні няма
рыторыкі, дэкламацыйнасці, гаворы-
шчэ пра самыя будзёныя справы, але
ў гэтых справах раскрываецца глы-
бокая чалавечасць характэру Ула-
дзіміра Іліча.

І ў апавадніні, прысвечаных гроз-
ным, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

У апавадніні, прысвечаных са-
вешчым, вёпалымым дням Кастрычніка
і Вялікай Айчыннай вайны, пісьме-
нік таксама рабівае вылічана па-
фэсу. Аважаны ўчынак яго героюў
вельмі дэталі ад паказанага, плакат-
нага гераізму. Яны, героі, не задум-
ваюцца.

Галіну», песню «Шырокія нашы
прасторы». Апаваднінамі су-
стрэлі гледачы лепшага транка-
рыста гэтага ж нагласа Васіля Ку-
рачана, які прачытаў урывак з па-
эмы Януба Коласа «Новая зямля».

У Мінскім Палацы культуры
прафсаюзаў адбыўся агляд налек-
тываў мастацкай самадзейнасці ме-
дальніцкай работнікаў Мінска і
Мінскай вобласці. На сцэне вы-
ступалі харавыя, драматычныя,
танцавальныя калектывы і асоб-

ныя выканаўцы. Сёння абдувацца
заклучоны манцэрт лепшых выка-
наўцаў.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Выступленне
хору нагласа імя Кірава.
2. Чытае транкарыст Васіль Ку-
рачка.
3. Слухачка трэція палічынікі
Мінска Ніна БЯЛЕЙЧЫК у малда-
ўскай танцы.
4. Справа санфельчар Валожын-
скай вобласці, вядомыя танцы Валы
МІХЕЙНІНА.
Фота М. Міноўіча і Ул. Крука.

важчыя, ідуць на іх, нібы выко-
наючы звычайную, штодзённую працу.

Вось Алёша, сын чыгуначніка
(«Шлях адкрыты»), які стараецца
разабрацца, што такое рэвалюцыя:
«Ганей сядзеў вазі на фронце, а «Бі-
ца» адтуль у Мінск павінен прайсці
броненікі. Бацька гаварыў, у Мін-
ску — рэвалюцыя. Саветы. Але бур-
жуі зноў хочучы захапіць уладу, на
фронце і паслаў броненікі. Белыя
афіцеры захапілі станцыю, арыштава-
лі чыгуначнікаў, а на наступнае брон-
енікі пусцілі таварыя. Арыштава-
ны бацька гаворыць сыну: «Ідзі і
заўраж па перавыжы казу» (так заўсё-
ды казаву бацька, калі ішоў перава-
дзіць стрэльку). Алёша арыштаваў і пе-
равыж стр

3

